

Aanvullende documenten

Inleiding

Scholen gaan op verschillende manieren met output om: van enkel verzamelen van gegevens tot het reflecteren over en het gebruiken van de outputresultaten.

Binnen kwaliteitszorg gaat het niet om de outputresultaten zelf maar om wat de school ermee doet: Welke getallen vindt de school belangrijk? Wat doet de school ermee? De acties moeten uiteindelijk tot analyse leiden en de inzichten uit de analyse dienen omgezet te worden in verbeterpunten.

Tijdens deze sessie willen we door middel van een eenvoudig stappenplan een mogelijke aanpak voorstellen. We geven voorstellen die scholen op weg kunnen helpen om via output aan kwaliteitszorg te doen. We bespreken eveneens de valkuilen.

Stappenplan

Stappenplan: omgaan met (output)gegevens	
Stap 1	DATAVERZAMELING
Stap 2	ANALYSE VAN DE DATA
Stap 3	DIAGNOSE VAN VASTSTELLINGEN
Stap 4	VERBETERACTIES PLANNEN & UITVOEREN

Component OUTPUT

INDICATOREN	VARIABLEN
<u>OI-1 (Leer-)prestaties</u> <i>De mate waarin de leerlingen de onderwijsdoelen realiseren.</i>	Te bereiken prestaties Gegevens die illustreren in welke mate de leerlingen de opgelegde minimumdoelen (eindtermen)/leerplandoelen hebben bereikt.
	Na te streven prestaties Gegevens die illustreren in welke mate de instelling bij leerlingen de wenselijk geachte doelen (ontwikkelingsdoelen) nastreeft.

<p>Invulling</p> <p>De school gebruikt passende evaluatievormen (toetsen, observaties en andere instrumenten) waarmee de leerresultaten¹ van de leerlingen op korte en middellange termijn kunnen aangetoond worden en dus het nastreven/behalen van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen in kaart gebracht worden.</p> <p>Deze resultaten worden systematisch bijgehouden, eventueel in jaaroverzichten, tabellen en grafieken (zie verder).</p> <p>Om een objectief beeld te krijgen over de leerprestaties maakt de school het best gebruik van betrouwbare, valide en genormeerde toetsen.</p>	
<p>Enkele voorbeelden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toetsen gericht op het evalueren van de eindtermen • Resultaten van deelname aan schooloverstijgende ‘centrale’ toetsen • Resultaten van eigen of methodegebonden toetsen • Resultaten uit volgsystemen op groeps- en schoolniveau • Evaluatiegegevens vanuit diverse evaluatievormen zoals bijvoorbeeld observaties, portfolio, vragenlijsten, zelfevaluaties, peer-groep evaluaties, ... 	
<p><u>OI-2 Schoolloopbaan</u></p> <p><i>De mate waarin de leerlingen het onderwijsprogramma doorlopen binnen de vooropgestelde duur en een vorm van certificering behalen die aan de onderwijsvorm verbonden is.</i></p>	<p>Voortgang</p> <p>Gegevens die de studievoortgang en het succes van leerlingen illustreren.</p> <hr/> <p>Toegang tot onderwijs</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate de deelname van leerlingen aan onderwijs wordt gewaarborgd.</p>
<p>Invulling</p> <p>De school houdt de gegevens over afwezigheden van de leerlingen bij en ze hanteert passende instrumenten waarmee de voortgang en/of leerwinst in kaart wordt gebracht.</p> <p>Naast het hanteren van deze instrumenten houdt de school eveneens de jaarlijkse gegevens bij over het aantal uitgereikte getuigschriften.</p> <p>De school krijgt hierdoor een zicht op het aantal leerlingen die al dan niet op leeftijd vorderen en specifieke noden hebben.</p>	
<p>Enkele voorbeelden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resultaten van toetsen, observaties, volgsystemen, ... die de voortgang van de leerlingen in kaart brengen. • Gegevens over leerachterstand, zittenblijvers, kinderen met specifieke noden, ... • Gegevens over leerplichtige leerlingen in het kleuteronderwijs, kinderen die vroegtijdig de school verlaten, kinderen die komen uit eigen kleuteronderwijs, ... • Gegevens over spijbelaars, ongewettigde afwezigheden, te laat komen, ziekte, ... • ... 	

¹ Leerresultaten: zowel tussen- als eindresultaten

<p><u>OI-3 Outcomes</u></p> <p><i>De mate waarin de leerlingen doorstromen naar/in het vervolgonderwijs of naar de arbeidsmarkt.</i></p>	<p>Vervolgonderwijs</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate de leerlingen doorstromen naar en in het vervolgonderwijs.</p>
	<p>Aansluiting op de arbeidsmarkt</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate de leerlingen doorstromen naar de arbeidsmarkt.</p>
<p>Invulling</p> <p>De school verzamelt systematisch gegevens uit het vervolgonderwijs om een zicht te krijgen of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • haar onderwijs effectief heeft bijgedragen tot de (verdere) ontwikkeling van de leerlingen • de leerlingen in het vervolgonderwijs doorlopen op het niveau dat verwacht mag worden • er in de eerste jaren van het vervolgonderwijs sprake is van vertraging, uitval, ... • ... 	
<p>Enkele voorbeelden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gegevens over resultaten van oud-leerlingen in de eerste jaren van het secundair onderwijs. • Gegevens over resultaten van oud-leerlingen in de eerste jaren van het hoger onderwijs. 	
<p><u>OI-4 Tevredenheid</u></p> <p><i>De mate waarin interne en externe actoren zich positief uitspreken over de instelling en de mate waarin interne actoren zich goed voelen in de instelling.</i></p>	<p>Tevredenheid leerlingen</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate leerlingen positief zijn over de instelling en zich er goed voelen.</p>
	<p>Tevredenheid personeelsleden</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate het personeel positief is over de instelling en zich er goed voelt.</p>
	<p>Tevredenheid van partners</p> <p>Gegevens die illustreren in welke mate externe actoren positief zijn over de instelling.</p>
<p>Invulling</p> <p>De school onderzoekt systematisch de tevredenheid van de leerlingen, van de verschillende teamleden en andere externe partners over de kwaliteit van het onderwijs.</p>	
<p>Enkele voorbeelden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevraging • Klassenraden 	

- Forum
- Leerlingenraden
- Enquêtes
- Ouderraden

Ordenen van de data

	Context	Input	Proces	Output
Klasniveau				
Schoolniveau				

Ordenen van de data: het gegevensmodel

OI-1: (Leer-)prestaties			
Welke gegevens?	Instrumenten?	Niveau?	Wanneer?
OI-2: Schoolloopbaan			
Welke gegevens?	Instrumenten?	Niveau?	Wanneer?
OI-3: Outcomes			
Welke gegevens?	Instrumenten?	Niveau?	Wanneer?
OI-4: Tevredenheid			
Welke gegevens?	Instrumenten?	Niveau?	Wanneer?

Datamatrix

Datamatrix: analyse van de opbrengsten				
Opbrengsten in % uitgedrukt	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Aantal leerlingen die de eindtermen halen.				
Aantal leerlingen die overgaan naar het 1 ^{ste} leerjaar.				
Aantal uitgereikte getuigschriften.				
Aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die zich ontwikkelen volgens de handelingsplanning.				
De school ontvangt rapportages van oudleerlingen.				
De uitstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs past bij de geformuleerde adviezen van de school.				
Leerlingen doorverwezen naar A-richting in het vervolgonderwijs.				
Geslaagde leerlingen in de A-richting van het 1 ^{ste} jaar secundair .				
Leerlingen doorverwezen naar B-richting in het vervolgonderwijs.				
Geslaagde leerlingen in de B-richting van het 1 ^{ste} jaar secundair.				
Doorverwijzingen naar het buitengewoon onderwijs.				
De leerlingen doorlopen de lagere school binnen de vooropgestelde termijn van 6 jaar.				
Aantal zittenblijvers.				
Aantal uitstromers.				
Aantal ouders tevreden.				
Aantal leerlingen tevreden.				
Aantal leerkrachten tevreden.				
Aantal leerlingen met leerachterstand.				
Aantal ongewettigde afwezigheden.				
Aantal problematische afwezigheden.				
...				

Richtvragen voor analyse van data:

- Wat stellen we vast na een eerste overzicht?
- Wat vertellen de cijfers ons?
- Wat valt op?
- Waar zitten tegenstrijdigheden?
- Waar detecteren we knelpunten?

- Welk patroon zien we waar over de verschillende jaren heen?
- Wat kunnen mogelijke oorzaken zijn m.b.t. onze vaststellingen?
- Welke resultaten zijn goed of minder goed?
- Over welke resultaten is de school tevreden? Bezorgd?
- Waar bevindt de school zich tegenover een bepaalde groep?
- Welke leerwinsten boekt de school?
- In welke mate voldoen de resultaten aan de verwachtingen van de eigen school?
- ...

Onderzoek in schooleigen outputdossier

- 1) Hoe zijn de verzamelde datagegevens geordend?
- 2) Komen alle outputindicatoren/variabelen aan bod in het outputdossier?
Welke wel/welke niet?
- 3) Zijn er data-analyses terug te vinden in het outputdossier? (vergelijken & interpreteren van data).
- 4) Werd voor de data-analyse een datamatrix gebruikt?
- 5) Werden er diagnoses toegevoegd in het outputdossier?
- 6) Zijn er (verbeter) acties opgenomen in het outputdossier? Zijn de (verbeter)acties op een andere plaats geregistreerd?
- 7) Wat is goed (handig) in het outputdossier?
- 8) Wat zijn de voornaamste knelpunten inzake outputbeleid? (uitgaande van outputdossier)